

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นี้ได้มาจากการเขียนเรียงความแสดงวิธีการแก้ปัญหา ความยากจนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 800 คน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของ ร้อยละ โดยแยกออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพของนักเรียนที่เขียนเรียงความแสดงวิธีแก้ปัญหา
ดังตารางที่ 1

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาของนักเรียนตามหลักอริยสัจสี่
ดังตารางที่ 2-23

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงในการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหา
ของนักเรียนตามหลักอริยสัจสี่ ดังตารางที่ 24

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 แสดงสถานภาพของนักเรียนที่เขียนเรียงความแสดงวิธีแก้ปัญหา

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนแยกตามเพศและอายุ

อายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
10	5	8	13	1.62
11	31	38	69	8.63
12	190	313	503	62.88
13	90	83	173	21.62
14	18	16	34	4.25
15	8	-	8	1.00
รวมทั้งสิ้น	342	458	800	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เขียนเรียงความแสดงวิธีแก้ปัญหามีจำนวนทั้งสิ้น 800 คน แยกเป็นชาย 342 คน หญิง 458 คน จากตารางเดียวกันจะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.88 มีอายุ 12 ปี รองลงมา ร้อยละ 21.62 มีอายุ 13 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.00 และ 1.62 มีอายุ 15 ปี และ 10 ปี ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาของนักเรียนตามหลักทฤษฎีจิต

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนที่ใช้ขั้นตอนต่าง ๆ ของหลักทฤษฎีจิตในการเขียน
แก้ปัญหา

หลักทฤษฎีจิต	จำนวนผู้เขียนแก้ปัญหา (N = 800)	ร้อยละ
ทุกข	714	89.25
สมุทัย	544	68.00
นิโรธ	800	100.00
มรรค		
สัมมาทิฐิ	499	62.37
สัมมาสังกัปปะ	800	100.00
สัมมาวาจา	134	16.75
สัมมากัมมันตะ	800	100.00
สัมมาอาชีวะ	781	97.62
สัมมาวายามะ	800	100.00
สัมมาสติ	127	15.87
สัมมาสมาธิ	130	16.25

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ใช้วิธีการแก้
ปัญหาขั้นนิโรธและขั้นมรรคในหมวดสัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ และสัมมาวายามะ
รองลงมา ร้อยละ 97.62 เป็นขั้นมรรคหมวดสัมมาอาชีวะ และนักเรียนส่วนน้อยที่สุด
ร้อยละ 15.87 ใช้วิธีการแก้ปัญหาในขั้นมรรค หมวดสัมมาสติ

ตารางที่ 3 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ตามขั้นตอนต่าง ๆ ของอริยสัจสี่

ขั้นตอนของอริยสัจ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมา- กัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	3	0.37
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมา- กัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ	6	0.75
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมา- กัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ	15	1.87
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	14	1.75
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ	39	4.87
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมา- กัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ	50	6.25
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	31	3.87
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมา- กัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	16	2.00
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	2	0.25
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ	310	38.75

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชั้นของอริยสัจ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ	3	0.37
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ	2	0.25
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ	2	0.25
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	2	0.25
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	1	0.12
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	1	0.12
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	1	0.12
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	1	0.12
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	5	0.62
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ	15	1.87

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชั้นของอริยสัจ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ	16	2.00
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสมาธิ	19	2.37
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสมาธิ	2	0.25
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสติ	5	0.625
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ	146	18.25
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสมาธิ	1	0.12
ทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาวาชามะ	4	0.50
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	8	1.00
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	4	0.50
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาชามะ สัมมาสติ	4	0.50

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชั้นของอริยสัง	จำนวน	ร้อยละ
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ	29	3.62
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ	1	0.12
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	6	0.75
สมุทัย นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	2	0.25
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ	4	0.50
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ สัมมาสมาธิ	3	0.38
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ	20	2.50
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ	2	0.25
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ	3	0.38
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ	1	0.12

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชั้นของอริยสังข	จำนวน	ร้อยละ
นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสคิ สัมมาสมาธิ	1	0.12

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 38.75 เขียนแก้ปัญหาคำในขั้นตอนของทุกข์ สมุทัย นิโรธ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ และ สัมมาอาชีวะ รองลงมา ร้อยละ 18.25 เขียนแก้ปัญหาคำในขั้นตอนของทุกข์ นิโรธ สัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ และ สัมมาวายามะ และที่เขียนแก้ปัญหาคำครบทุกขั้นตอนและทุกหมวดของมรรคมมี 3 คน หรือร้อยละ 0.37

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "ทุกข์" (ทางกาย)

ทุกข์ทางกาย	จำนวน	ร้อยละ
การเกิด แก่ เจ็บ ตาย	36	4.50
ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิต		
ไม่มีที่อยู่อาศัย	2	0.25
ที่อยู่คับแคบ	13	1.62
ขาดอาหาร	363	45.38
ขาดเครื่องนุ่งห่ม	350	43.75
ขาดยารักษาโรค	18	2.25
ขาดเงิน	205	25.62
ขาดอุปกรณ์การศึกษา	92	11.50

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.38 มีปัญหาทางด้านการขาดอาหาร รองลงมา ร้อยละ 43.75 ขาดเครื่องนุ่งห่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 0.25 ไม่มีที่อยู่อาศัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคือใช้ชั้น "ทุกข์" (ทางใจ)

ทุกข์ทางใจ	จำนวน	ร้อยละ
ความไม่สบายใจ	360	45.00
ความคับแค้นใจ	80	10.00
ความทุกข์ที่ต้องประสบกับสิ่งอื่นไม่เป็นที่รักที่ปรารถนา	115	14.38
ความทุกข์ที่ต้องพลัดพรากจากสิ่งอื่นเป็นที่รัก	34	4.25
ความทุกข์ที่เกิดจากการปรารถนาสิ่งใดแล้วไม่ได้สิ่งนั้น สมปรารถนา	168	21.00

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 45.00 มีทุกข์ทางใจเกี่ยวกับความไม่สบายใจ รองลงมาร้อยละ 21.00 มีทุกข์ที่เกิดจากปรารถนาสิ่งใดแล้วไม่ได้สิ่งนั้นสมปรารถนา และน้อยที่สุดคือร้อยละ 4.25 มีความทุกข์ที่ต้องพลัดพรากจากสิ่งอื่นเป็นที่รักที่ปรารถนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "สมุทัย" ที่เกิดขึ้นจากตัวเอง

สาเหตุที่เกิดขึ้นจากตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
เกียจคร้าน	27	3.37
ไม่เอาใจใส่และรับผิดชอบในการทำงาน	5	0.62
สุขภาพไม่แข็งแรง	3	0.38

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 3.37 มีสาเหตุที่ยากจนที่เกิดขึ้นจากตนเอง เนื่องจากความเกียจคร้านมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 0.62 ไม่เอาใจใส่และรับผิดชอบในการทำงาน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.38 สุขภาพไม่แข็งแรง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "สมุทัย" ที่เกิดขึ้นจากบุคคลอื่นใน
ครอบครัว

สาเหตุที่เกิดจากบุคคลอื่นในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
เกียจคร้าน	20	2.50
ไม่รับผิดชอบต่องาน	4	0.50
ลุ่มหลงในอบายมุข	52	6.50
ไม่วางแผนครอบครัว	109	13.62
บิดามารดาหย่าร้างกัน	2	0.25
ครอบครัวไม่ปรองดองกัน	1	0.12

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 13.62 บกถึงสาเหตุที่ยากจนเพราะบิดามารดาไม่วางแผนครอบครัว รองลงมาร้อยละ 6.50 บกถึงการลุ่มหลงในอบายมุข และน้อยที่สุดร้อยละ 0.12 บกถึงครอบครัวไม่ปรองดองกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "สมุทัย" ที่เกิดจากสังคม

สาเหตุที่เกิดจากสังคม	จำนวน	ร้อยละ
สังคมไม่ยุติธรรม	17	2.12
สังคมแก่งแย่งชิงดีกัน	3	0.38
ผู้บริหารไม่สนใจบ้านเมือง	3	0.38
สังคมเต็มไปด้วยขบถ	4	0.50
โจรผู้ร้ายชุกชุม	10	1.25

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 2.12 เห็นว่า ความยากจนที่มีสาเหตุเกิดจากสังคมคือ สังคมที่ไม่ยุติธรรมมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 1.25 เห็นว่าโจรผู้ร้ายชุกชุม และน้อยที่สุดคือร้อยละ 0.38 เห็นว่าสังคมแก่งแย่งชิงดีกัน และผู้บริหารไม่สนใจบ้านเมือง

ตารางที่ 9 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "สมุทัย" ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ

สาเหตุที่เกิดจากธรรมชาติ	จำนวน	ร้อยละ
อุทกภัย	51	6.38
วาตภัย	1	0.12
ฝนไม่ตกตามฤดูกาล	180	22.5

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 22.5 เห็นว่า ความยากจนที่เกิดจากสาเหตุจากธรรมชาติ คือฝนไม่ตกตามฤดูกาล รองลงมา ร้อยละ 6.38 เห็นว่าเป็นอุทกภัย และน้อยที่สุดร้อยละ 0.12 เห็นว่าเป็นวาตภัย

ตารางที่ 10 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "สมุหทัย" ที่เกิดจากการขาด
กำลังสนับสนุน

ขาดกำลังสนับสนุนด้านต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ
การช่วยเหลือปราบศัตรูพืช	75	9.38
การลงทุนเรื่องปุ๋ย	102	12.75
การรับซื้อผลผลิตในราคายุติธรรม	19	2.38
ไม่มีที่นาเป็นของตนเอง	67	8.38
พันธุ์ข้าวไม่ดี	22	2.75
ขาดเครื่องมือการทำงาน	9	1.12

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 12.75 เห็นว่า ความยากจนที่เกิดจากการขาดแคลนกำลังสนับสนุนด้านปุ๋ยมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 9.38 เห็นว่าเป็นเรื่องการขาดยาปราบศัตรูพืช และน้อยที่สุดร้อยละ 1.12 เห็นว่าขาด เครื่องมือการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "นิโรธ" แสดงเจตนาครบทุกข้อ
ด้วยตนเอง

คัมทุกขด้วยตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์	800	100.00
ช่วยเหลือตนเอง	800	100.00
วางเฉย	8	100.00
ทำใจให้มองใส	16	2.00
ไมเกรวนกระวายใจ	10	1.25
หยุดความอยากในสิ่งต่าง ๆ	3	0.38

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 แสดงเจตนาครบทุกขด้วยตนเองโดยการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ และช่วยเหลือตนเองมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 2.00 เห็นว่าควรทำใจให้มองใส และน้อยที่สุดร้อยละ 0.38 เห็นว่าควรหยุดความอยากในสิ่งต่าง ๆ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "นิโรธ" แสดงเจตนาหาทาง
ค้ำทุกข์โดยผู้อื่น

ค้ำทุกข์โดยผู้อื่น	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดา ช่วยเหลือ แนะนำ และแนะแนวทาง	42	5.25
ครูอาจารย์ ช่วยเหลือ แนะนำ และแนะแนวทาง	23	2.88
ญาติพี่น้อง ช่วยเหลือ แนะนำ และแนะแนวทาง	40	5.00
เพื่อนบ้าน ช่วยเหลือ แนะนำ และแนะแนวทาง	28	3.50
เจ้าหน้าที่บ้านเมือง ช่วยเหลือ แนะนำ และแนะแนวทาง	80	10.00

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 10.00 แสดง
เจตนาหาทางค้ำทุกข์โดยให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ได้แก่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองช่วยเหลือ แนะนำ
และแนะแนวทาง ร้อยละ 10.00 เห็นว่าเป็นบิดามารดา และน้อยที่สุดคือ
ร้อยละ 2.88 เห็นว่าเป็นครูอาจารย์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด
สัมมาทิฐิ

สัมมาทิฐิ (เห็นชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
เห็นปัญหา สาเหตุของปัญหา การแสดงเจตนาหาทางแก้ปัญหา และทางแห่งการแก้ปัญหา	499	62.37
มองโลกในแง่ดี	21	2.62
ความไม่โลภ	15	1.88
ความไม่หลง	6	0.75
ความมีเมตตา	6	0.75
เห็นคุณค่าของผู้มีพระคุณ	48	6.00

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.37 เห็น
ปัญหา เห็นสาเหตุของปัญหา การแสดงเจตนาหาทางแก้ปัญหา และเห็นทางแห่งการแก้
ปัญหา รองลงมา ร้อยละ 6.00 เห็นคุณค่าของผู้มีพระคุณ และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.75 แก้
ปัญหาคับความไม่หลง และคับความมีเมตตา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด
สัมมาสังกัปปะ

สัมมาสังกัปปะ (คำอธิบาย)	จำนวน	ร้อยละ
คิดตั้งใจทำความดี	131	16.38
คิดต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ	800	100.00
คิดหนีออกจากความวุ่นวาย	2	0.25
คิดในการไม่พยายาบทปองร้ายผู้อื่น	2	0.25
คิดในการไม่เบียดเบียนผู้อื่น	1	0.12

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 100.00 คิดที่จะต่อสู้อุปสรรคมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 16.38 คิดตั้งใจทำความดี และน้อยที่สุดคือร้อยละ 0.12 คิดที่จะไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ตารางที่ 15 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด
สัมมาวาจา

สัมมาวาจา (วาจาชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
พูดจริง	11	1.38
พูดอ่อนหวาน	8	1.00
พูดประสานสามัคคี	28	3.50
พูดคำมีประโยชน์	84	10.50

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 10.50 เขียนถึงคำพ้องมีประโยชน์มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 3.50 เขียนถึงการพูดประสานสามัคคี และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.00 เขียนถึงพูดอ่อนหวาน

ตารางที่ 16 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด สัมมาทิมมันตะ

สัมมาทิมมันตะ (การงานชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
ทำความดี	800	100.00
เว้นจากการฆ่าสัตว์	27	3.38
เว้นจากการลักทรัพย์	30	3.75
เว้นจากการประพฤตินิโคในกาม	26	3.25
เว้นจากการฉ้อโกง คดโกง	30	3.75
เว้นจากการทำลายของผู้อื่น	26	3.25

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 เขียนถึงการทำความดีมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 3.75 เห็นว่าควรเว้นจากการลักทรัพย์ และเว้นจากการฉ้อโกง คดโกง น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 3.25 เห็นว่าควรเว้นจากการประพฤตินิโคในกาม และเว้นจากการทำลายของผู้อื่น

ตารางที่ 17 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด
สัมมาอาชีวะ

สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
เลี้ยงชีพในทางสุจริต	781	97.62
ไม่ค้ำกำไรเกินควร ไม่เอาardtเอาเปรียบ	4	0.50
ซื่อสัตย์ สุจริต	2	0.25
นักเรียนทอง		
ขยันเรียน	278	34.75
ไปหาความรู้ความชำนาญอยู่เสมอ	15	1.87
ประพฤติตนให้ดี	22	2.75

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.62 เห็นว่า
ควรเลี้ยงชีพในทางสุจริต รองลงมาร้อยละ 34.75 เห็นว่าควรขยันเรียน และน้อยที่สุด
ร้อยละ 0.25 เห็นว่าควรซื่อสัตย์สุจริต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด
สัมมาวายามะ

สัมมาวายามะ (เพื่อรชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
พยายามอย่าคิดทำความชั่ว	37	4.62
พยายามละความชั่วที่เกิดขึ้นแล้ว	5	0.62
พยายามทำความดี	800	100.00
พยายามรักษาความดีให้คงอยู่และเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น	2	0.25

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 พยายามที่จะทำดีมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 4.62 พยายามไม่คิดทำความชั่ว และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.25 พยายามรักษาความดีให้คงอยู่และเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น

ตารางที่ 19 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด
สัมมาสติ

สัมมาสติ (ระลึกชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
รู้ตัวเกี่ยวกับกาย	31	3.88
รู้ตัวว่าสบาย ไม่สบาย หรือรู้สึกเฉย ๆ	57	7.12
รู้ตัวว่าจิตกำลังเศร้า หรือมองใส	37	4.62
รู้ตัวว่าอารมณ์อะไรกำลังจะผานเข้ามาในใจ	1	0.12

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 7.12 มีความรู้สึกว่าสบาย ไม่สบาย หรือรู้สึกเฉย ๆ รองลงมาร้อยละ 4.62 รู้สึกว่าจิตกำลังเศร้าหรือมองใส น้อยที่สุดร้อยละ 0.12 รู้สึกว่าอารมณ์อะไรกำลังจะผานเข้ามาในใจ

ตารางที่ 20 จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาโดยใช้ชั้น "มรรค" หมวด สัมมาสมาธิ

สัมมาสมาธิ (ตั้งใจชอบ)	จำนวน	ร้อยละ
ทำจิตใจให้ตั้งมั่น มั่นคง แน่วแน่	126	15.75
ไม่วิตกกังวลใด ๆ	57	7.12
ทำจิตใจให้มองใส	37	4.62

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 15.75 เห็นว่าทำจิตใจให้ตั้งมั่น มั่นคง แน่วแน่ มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 7.12 เห็นว่าไม่วิตกกังวลใด ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.62 ทำจิตใจให้มองใส

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนของนักเรียนที่เขียนแสดงแนวทางการแก้ปัญหาความ
ยากจนในชั้นมรรค

แนวทางการแก้ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ขยันทำงาน มีมานะ อดทน	476	59.50
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	363	45.38
ขยันเรียน	278	34.75
ประหยัด ออมทรัพย์	231	28.88
บิดามารดาควรวางแผนครอบครัว	125	15.62
ใส่ปุ๋ยในนาข้าว	95	11.88
เปลี่ยนอาชีพใหม่	86	10.75
รัฐบาลและชาวบ้านช่วยทำโครงการชลประทาน	66	8.25
คนในครอบครัวต้องช่วยกันทำมาหากิน	52	6.50
บิดามารดาเลิกอบายมุข	49	6.12
ปลูกพืชหมุนเวียนและพืชคลุมดิน	47	5.88
รัฐบาลช่วยทำฝนเทียม	41	5.12
ปลูกผักสวนครัวรับประทานเอง	41	5.12
หมั่นปราบศัตรูพืชนา	34	4.25
ขอทุนการศึกษา	28	3.50
รัฐบาลช่วยปัจจัยในการทำนา	12	1.50
ทำนาไม่ได้ผล ปรึกษาเกษตรตำบล และเกษตรอำเภอ	9	1.12
ปลูกป่า ป้องกันน้ำท่วมนา	9	1.12
หางานทำในกรุงเทพมหานคร	8	1.00
ไม่ควรตัดไม้ทำลายป่า	7	0.88
สิ่งใดผลิตเองได้ไม่จำเป็นต้องซื้อ	8	1.00

ตารางที่ 21 (ต่อ)

แนวทางการแก้ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในธรรมชาติให้เป็นประโยชน์	6	0.75
ทำงานทุกอย่างไม่เลือกงาน	5	0.62
ของที่มีอยู่ใช้ได้ให้ใช้ไปก่อน ไม่จำเป็นต้องซื้อใหม่	5	0.62
ขายผลิตภัณฑ์โดยไม่ผ่านคนกลาง	4	0.50
ฝนไม่ตก แหนางแมวขอฝน	4	0.50
หาพันธุ์ข้าวให้เหมาะกับฤดูกาล	4	0.50
จัดตั้งสหกรณ์ชาวนา	2	0.25
ควรมีงานสำรองไว้เสมอ	2	0.25
กู้ธนาคารลงทุน	1	0.12
ผู้มีฐานะดีควรช่วยเหลือคนยากจน	1	0.12
ทำตัวอย่างเรื่องการวางแผนครอบครัวเหมือนประเทศเพื่อนบ้าน คือ ผู้มีหน้าที่รัฐบาลรับเลี้ยงบุตรให้ 2 คน	1	0.12

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.50 เห็นว่าการแก้ปัญหาความยากจนควรจะขยัน มีมานะ อดทน รองลงมาร้อยละ 45.38 เห็นว่าควรขยันเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.12 คือการทำอย่างประเทศเพื่อนบ้าน กู้ธนาคารลงทุน ผู้มีฐานะดีควรช่วยเหลือคนยากจน

ตารางที่ 22 การเขียนแก้ปัญหานักเรียนในชั้น "ทุกซ์"

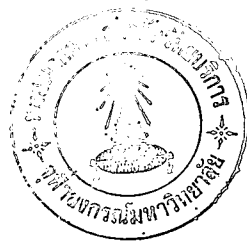
ชั้นทุกซ์	จำนวน	ร้อยละ
เขียนถึงทุกซ์	714	89.25
ไม่เขียนถึงทุกซ์	42	5.25
เขียนถึงทุกซ์ แต่ไม่รู้ลึกทุกซ์	44	5.50
รวม	800	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจตัวปัญหา โดยเขียนถึงทุกซ์ร้อยละ 89.25 ส่วนผู้ที่ไม่เขียนถึงทุกซ์และเขียนถึงทุกซ์แต่ไม่รู้ลึกทุกซ์มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 5.25 และ 5.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 การเขียนแก้ปัญหานักเรียนในชั้น "สมุทัย"

ชั้นสมุทัย	จำนวน	ร้อยละ
แก้ปัญหากจากสาเหตุของปัญหา	421	52.62
ไม่แก้ปัญหากจากสาเหตุ	84	10.50
มีหลายสาเหตุ แต่แก้ไม่ครบทุกสาเหตุ	39	4.88
ไม่บอกสาเหตุ	256	32.00
รวม	800	100.00

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 52.62 เขียนแก้ปัญหากโดยเขียนแก้ปัญหากจากสาเหตุของปัญหา (สมุทัย) ร้อยละ 32.00 ไม่บอกสาเหตุของปัญหา และร้อยละ 7.16 เขียนหลายสาเหตุ แต่แก้ปัญหากไม่ครบทุกสาเหตุที่เขียนมา

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงในการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาของนักเรียนตามหลักอริยสัจสี่

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบค่าความถี่ในการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ชั้นของอริยสัจสี่	ความถี่ของผู้วิจัย	ความถี่ของผู้ช่วยวิจัย
ทุกข์	714	750
สมุทัย	544	532
นิโรธ	800	800
มรรค		
สัมมาทิฐิ	499	488
สัมมาสังกัปปะ	800	800
สัมมาวาจา	134	130
สัมมากัมมันตะ	800	800
สัมมาอาชีวะ	781	800
สัมมาวายามะ	800	800
สัมมาสติ	127	126
สัมมาสมาธิ	130	133
รวม	6129	6114

จากรายการที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ความถี่ในการวิเคราะห์ของผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยนั้นตรงกันมากที่สุด คือชั้น นิโรธ ชั้นมรรค หมวดสัมมาสังกัปปะ สัมมากัมมันตะ และสัมมาวายามะ ซึ่งเมื่อรวมทั้งหมดแล้วมีความใกล้เคียงกันมาก คือ ความถี่ของผู้วิจัยเป็น 6129 และความถี่ของผู้ช่วยวิจัยเป็น 6114

นำคะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาของนักเรียนตามหลัก
อริยสัจสี่ ที่ได้จากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาค่าความเที่ยง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนนแบบของเพียร์สัน (Pearson's Product moment
correlation coefficient) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ออกมาเป็น 0.99
(ดูรายละเอียดของการคำนวณที่ภาคผนวก)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย